

Interreg
Rakousko – Česko

Spolufinancováno
Evropskou unií

AGROLESNICTVÍ

šance

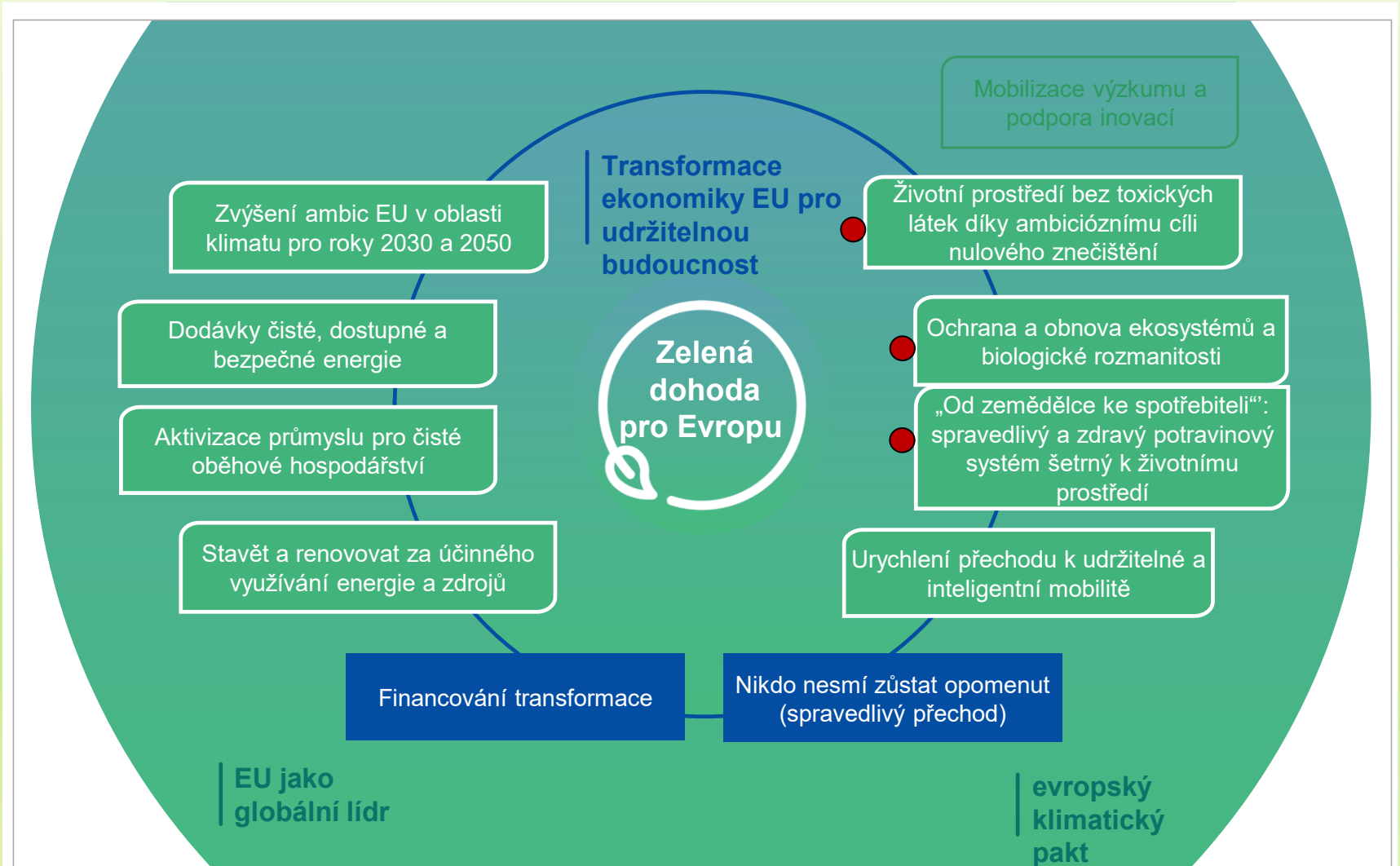
PRO KRAJINU

14.5.2026

Mgr. et Mgr. Vít Hrdoušek MAS Strážnicko

Problém: Zemědělské plochy pokrývají 55% území ČR a 40% území EU

Řešení: naplnění Zelené dohody pro Evropu, jejímž cílem je do roku 2050, ... mj. 25% zemědělské půdy převést na ekologické hospodaření a 5% dát tzv do klidu !

Výsledky studie: Plants for cooling

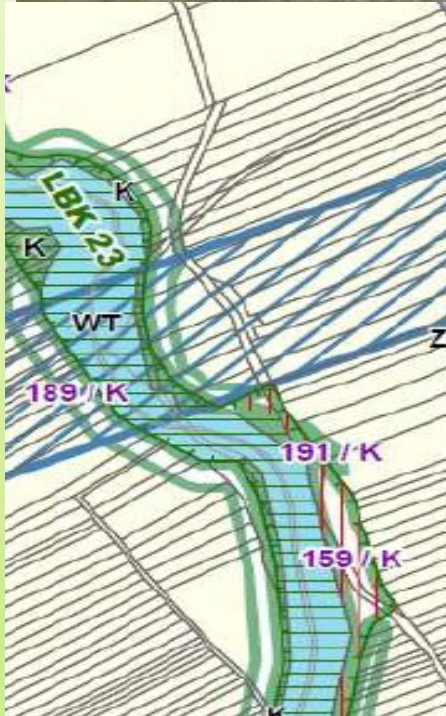
Problém: proč se netvoří odolná krajinná struktura **proti horku, suchu, erozi .. ?**

Rěšení:

- Obec má **pozemkové úpravy (KoPU)** a plní tzv. **Společná opatření**
- Obec vytváří se zemědělci a lesníky **pestrou krajinu** tj. **USES a AGROLES.**

Výsledky studie: Plants for cooling

Problém: obce mají dokumenty UPD, USES, KOPU ..... jen najít spojení pro jejich realizaci.

- **Řešení:** Obec spolu se zemědělci a lesníky vysazuje a udržuje pestrou krajinu, především prvky USES (biokoridory, biocentra, inter. prvky), zavádí postupy agrolesnictví na zemědělské půdě a udržuje optimální stavy zvěře.

Výsledky studie: Plants for cooling

JARO .. povodeň

LÉTO ...sahara

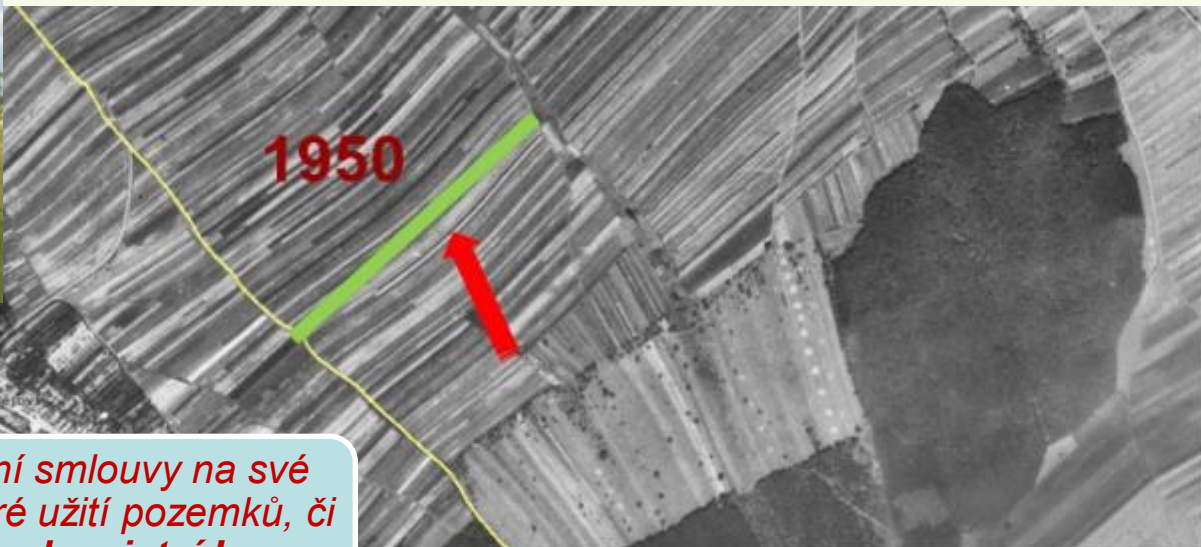
Problém: **obec = úřad a občané** mají krajinu katastru až v pořadí řešení, .. tam přeci **nějak hospodaří** lesáci a zemědělci... na našich pozemcích !

OÁZA forever

Řešení: **Obec, vlastník** hospodárně spravuje pozemky a stavby (k výše uvedenému) a uzavírá **win-win smlouvy** se zemědělci, lesníky, podnikateli a naplňuje **udržitelnou politiku** pro zachování **vody, půdy a biodiversity** v krajině a sídle.

Výsledky studie: Plants for cooling

Problém: obce mají staré nájemní smlouvy na své pozemky, nesledují šetrné a chytré užití pozemků, či brownfields... **nevědí co je to agrolesnictví!**

Řešení: zavedení **AGROLE**sního hospodaření alespoň na **20%** zemědělské půdy je nejefektivnější a nejrychlejší řešení **pro realizaci cílů GREEN DEALu.**

Co agrolesnický systém/ agroles umí:

- zachovává produkční funkci venkovské krajiny.
- a současně zvyšuje schopnost ekosystému přizpůsobit se probíhajícím klimatickým změnám.

Nejde o nic nového, jde o **navázání na tradice**, které se u nás ctily do 50. let 20. století. **Podstatou je: zemědělský pozemek využíván k pěstování stromů a zároveň k zemědělské činnosti.**

PŘECHOD Z LESNÍ KRAJINY NA KULTURNÍ STEP, KTERÁ SE PŘEHŘÍVÁ

Formy agrolesnictví dle nařízení vlády ČR č. 140/2023 Sb. : jsou možné realizovat pouze dvěma způsoby:

- **silvo-pastevním** - stávající travní porosty, na kterých se vysadí dřeviny do řad a nebo skupin, tak aby to vyhovovalo pastvě a nebo kosení;
- **silvo-orebném** - kombinuje rostlinnou výrobu na orné půdě s vysazením dřevin v řadách tak, aby mohlo být pole obhospodařováno zemědělskou technikou.

system silvo-pastevní

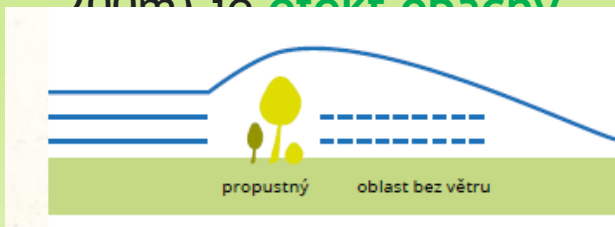

system silvo-orebný

Další možné formy: agrolesnictví v trvalých kulturách (sadech); liniové výsadby dřevin na okrajích půdních bloků; městské/vesnické agrolesnictví (dřeviny v zastavěném území) aj.

Dřeviny v agrolesnických systémech plní ekosystémové služby:

- **protierozní funkce** větrná i vodní,
- příznivější **dostupnost živin a energie** (omezují potřebu hnojení),;
- **zvýšení funkční biodiverzity** nadzemní i půdní (edafon) - biolog.ochrana plodin, zvýšená úrodnost
- **snižování vyplavování dusičnanů** do vod
- **ukládání uhlíku** v biomase a půdě.
- **ochrana vod** - vyrovnávají vodní bilanci v krajině, upravují chemismus a pomáhají filtraci vody,
- tlumí **extrémní teploty a přívalové deště**.
- **dřeviny v blízkosti zemědělských plodin (5 - 15m) snižují jejich dostupnost vody**, ovšem ve větší vzdálenosti (50 - 200m) je **efekt opačný**

Moderní agrolesnické systémy:

jsou **kompatibilní se současnými agrotechnickými postupy** a zemědělským hospodařením při využití **stávající mechanizace**.

Vhodně výsadby stromů mohou vést **ke zvýšení celkové produkce z plochy** různorodosti produktů z plochy napomáhá ke snížení **rizik pěstování monokultur**. Inovativní je **ekonomický užitek z dřevin** a jejich plodů (**LER - land equivalent ratio**).

Diversifikované hospodaření je také **potenciálem pro agroturistiku**.

Zavádění ALS s významnými mimoprodukčními funkcemi pomůže zvýšit **konkurenceschopnost a ekologickou odolnost našeho zemědělství!**

..... **ALS pomáhá tlumit** dopady klimatických změn a negativními vlivy intenzifikace zemědělství zejména **velké půdní bloky a nadměrná chemizace!**

Novým nařízením vlády ČR č. 140/2023
.zde v souladu se Strategickým plánem
Společné zemědělské politiky Evropské
unie jsou od června 2023 stanoveny
podmínky pro legislativní proces a
dotační podporu agrolesnictví: **5 letý**
závazek výsadby a údržby 80 - 100
stromů na 1ha.

Výsadbu mohou tvořit **lesní dřeviny** -
vysazované jako odrostky 121 - 205 cm
doplňené **do 50% počtu ovocnými**
stromy - vysazované jako ovocné
vysokokmeny nad 170 cm.

Finanční podpora je poskytována na
založení systému - příprava půdy,
nákup a výsadba stromů, náklady na
ochranu vysazených dřevin, zálivku
atd. **v prvním roce a následnou péči** o
založený agrolesnický systém ve 2. až
5. roce. **Více informací: zde .**

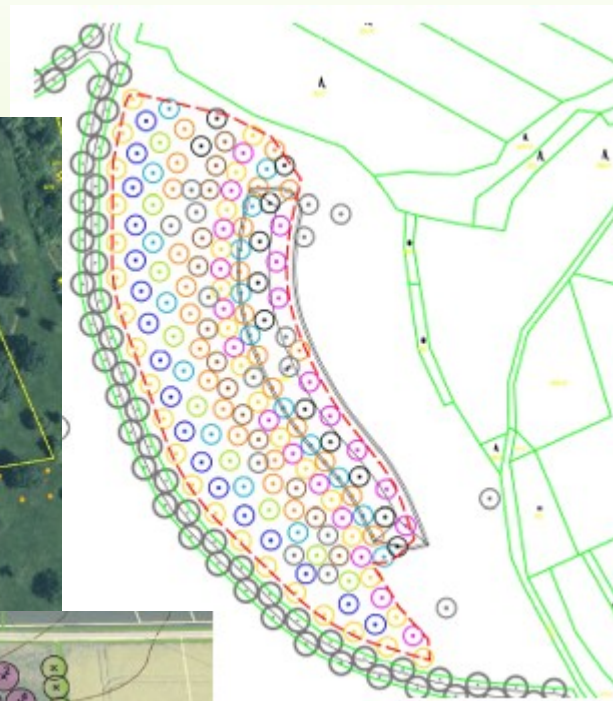
Slow Food® Pálava

obec – region žije z
místních produktů a
podporuje místní
podnikatele

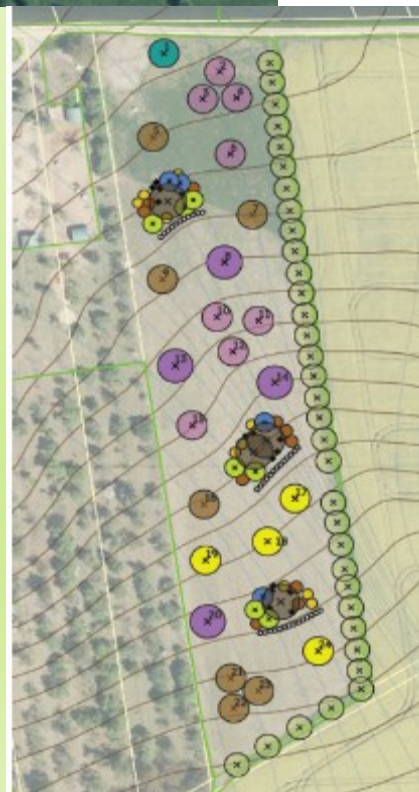
- **ALS využití** ..... rozvíjí a podporuje **krátké dodavatelské řetězce** a místní trhy, komunitou podporované zemědělství, agroturistiku a sociální podnikání;

Výstup: 5 modelových agrolesních výsadeb

Inovativní formy výsadeb a ochrany
na území jižní Moravy:

- **500 stromů/5 let péče/15 let bez zásahu; Tišňovsko/Slavkovsko/Kyjovsko/ Strážnicko/ Jižní Slovácko**

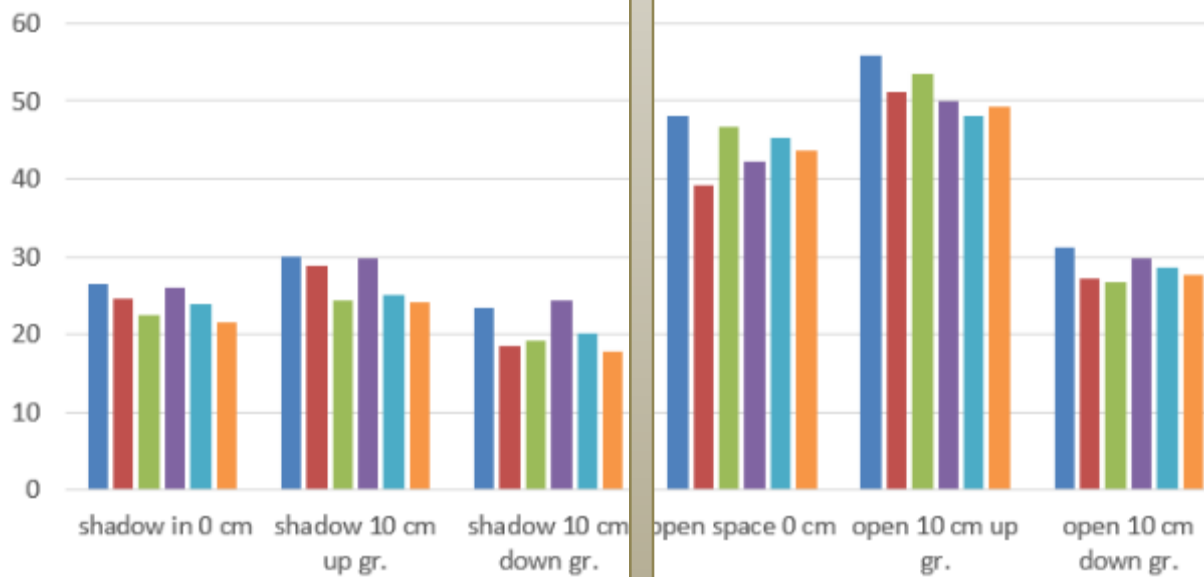
Výstup: 5 modelových agrolesních výsadeb

Inovativní formy výsadeb a ochrany stromů na území jižní Moravy:

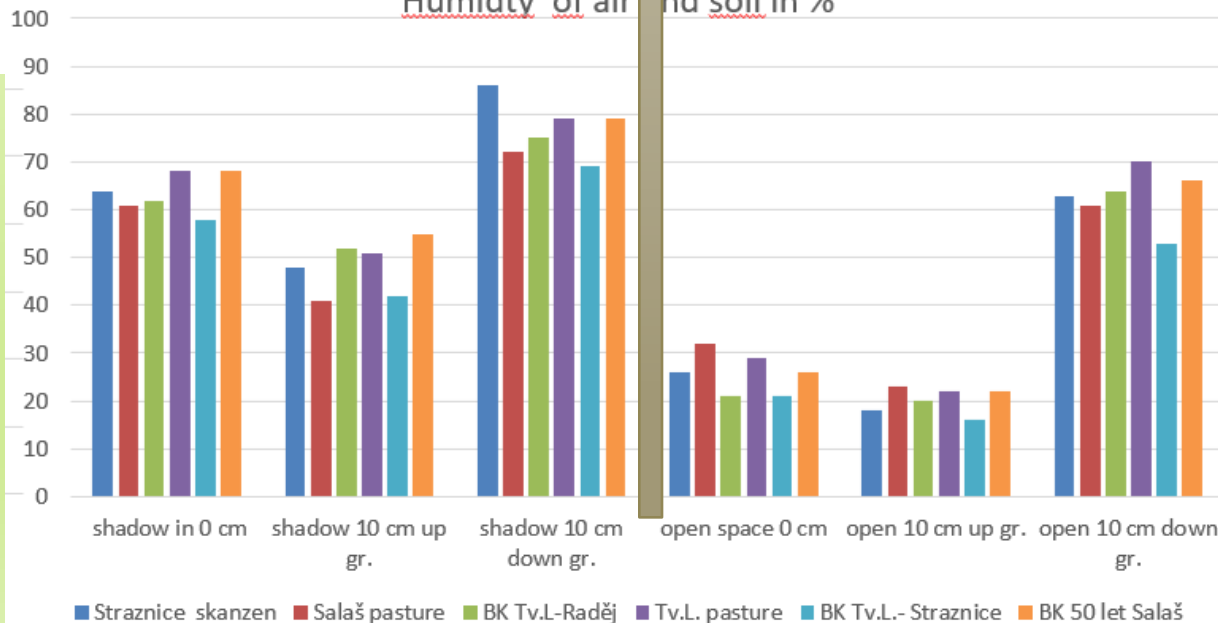
- tříkúlová ochrana s pachovými iritanty
- tříkúlová ochrana s elektrickým ohradníkem (+ imitace)
- tříkúlová ochrana s křovitou výplní

Temperature of air and soil in °C

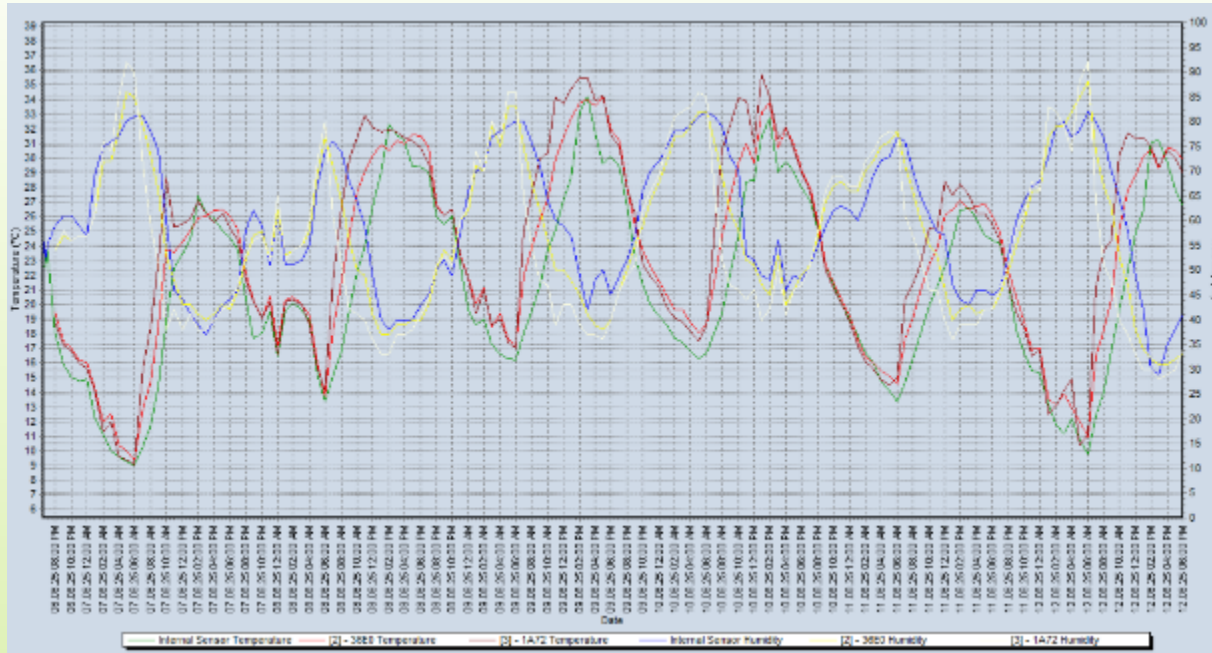
Humidity of air and soil in %

Srovnání teploty a vlhkosti dne 7.9.2023 (30 °C, 50% vlhkost) v 6 místech jižní Moravy (ČR).

VE STÍNU STROMŮ vlhkost vyšší o 10 - 30 % ve vzdušném sloupci a o 10-20 % vlhkosti na povrchu půdy, **teplotní změny jsou o 5 - 15 °C** na povrchu půdy a o 3 - 10 °C ve vzduchovém sloupci.

Na otevřené ploše dochází k **extremu o 1-3 hodiny déle.**

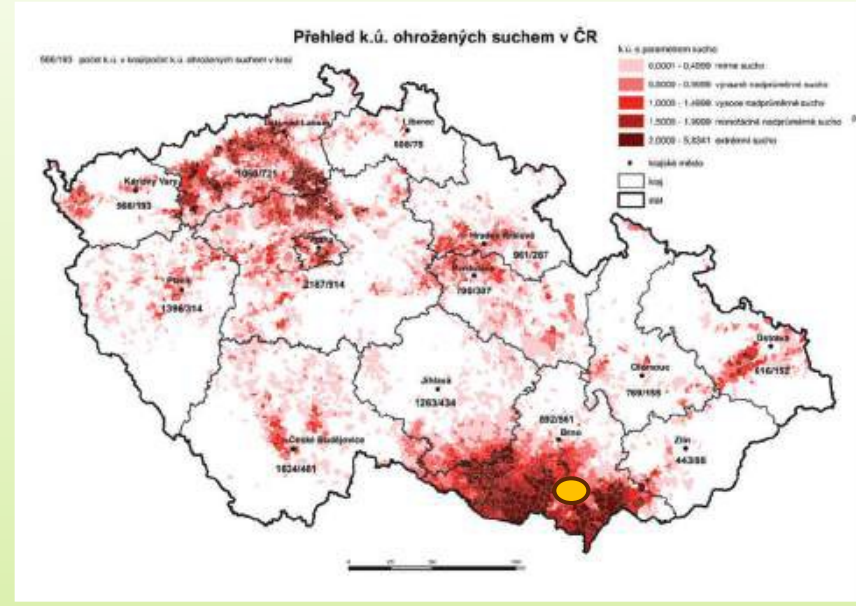
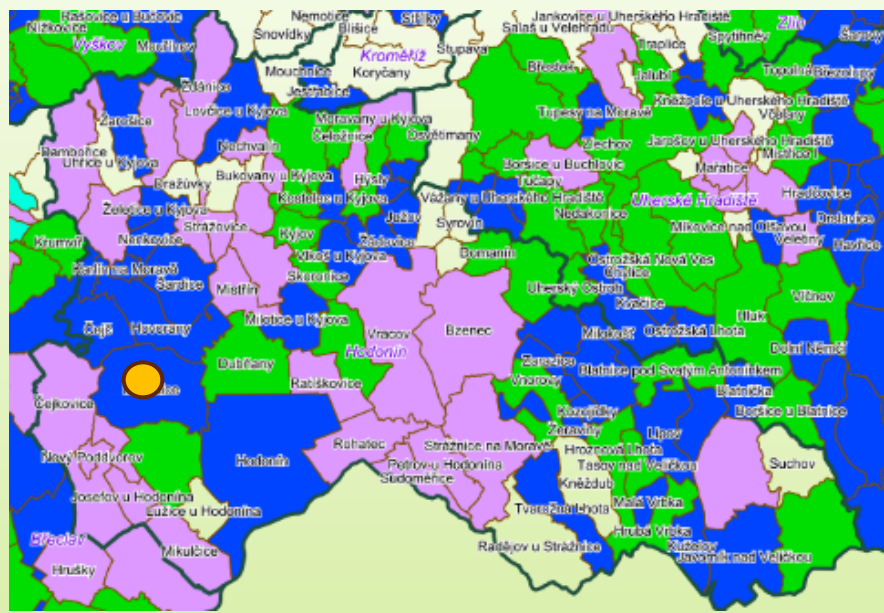

Na otevřené ploše dochází k **extremu** (teple, sucho) o 1-3 hodiny déle.

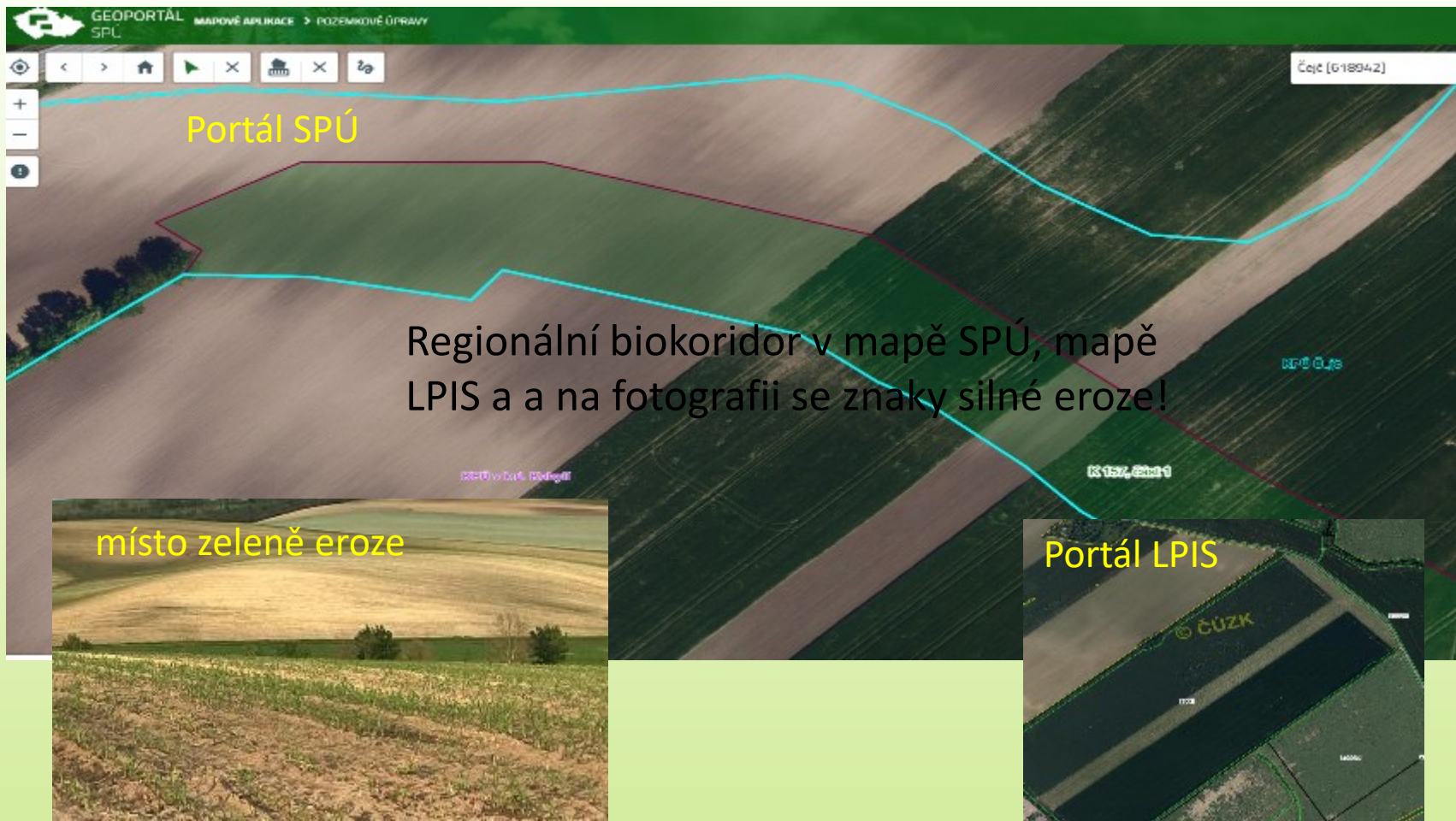
Kde jsou realizována společná zařízení KoPÚ?

Příklady z jižní Moravy:

Katastr - platný plán KoPÚ		Celkem plocha KoPÚ /ha	Na společná zařízení KoPÚ /ha a % z celku
Tvarožná Lhota	1.2022	920	106 (11,5 %)
Lipov	7.2014	1380	139 (10,5 %)
Mutěnice	11.2020	2905	284 (9,5 %)
Čejč	10.2007	1133	143 (12,7 %)
Hovorany	8.2012	1975	221 (11,2 %)

Od 1.1.2025 je, po výhradách NKÚ, spuštěn geoportál SPÚ, od 1.1. 2026 je součástí LPIS ! s funkčními mapami KoPÚ viz : <https://geoportal.spucr.cz/web/cz/pozemkove-upravy>

Zákon: podle § 37 zákona č. 256/2013 Sb. o katastru nemovitostí, má být pozemek užíván **dle evidence v katastru (mj. platba daně)**, a to bez ohledu na to, jaký je aktuální stav!

Stav: **Zemědělci hospodaří v souladu s LPIS** - geografická aplikace (GIS), podle níž **MZE kontroluje a dotuje hospodaření zemědělských subjektů.**

Informace o pozemku	
Parcelní číslo	119254
Obec	Mutěnice (5064) 204
Katastrální území	Mutěnice (700444)
Číslo LV	1
Výměra (m ²)	15446
Typ porostu	Parcela katedru nemovitostí
Masový list	8261
Určení výměry	Ze souřadnic v S-JTSK
Způsob využití	ostatí
Druh pozemku	ostatní plocha

Informace o pozemku	
Parcelní číslo	132437
Obec	Mutěnice (5064) 204
Katastrální území	Mutěnice (700444)
Číslo LV	1
Výměra (m ²)	33548
Typ porostu	Parcela katedru nemovitostí
Masový list	8261
Určení výměry	Ze souřadnic v S-JTSK
Druh pozemku	trvalý travní porost

Informace o pozemku	
Parcelní číslo	158615
Obec	Mutěnice (5064) 204
Katastrální území	Mutěnice (700444)
Číslo LV	1
Výměra (m ²)	7958
Typ porostu	Parcela katedru nemovitostí
Masový list	8261
Určení výměry	Ze souřadnic v S-JTSK
Způsob využití	orná půda
Druh pozemku	orná půda

Informace o pozemku	
Parcelní číslo	5601/1 (S70-1190)
Obec	Mutěnice (5064) 204
Katastrální území	Mutěnice (700444)
Číslo LV	1
Výměra (m ²)	7958
Typ porostu	Parcela katedru nemovitostí
Masový list	8261
Určení výměry	Ze souřadnic v S-JTSK
Způsob využití	orná půda
Druh pozemku	orná půda

9 ha

Obec Mutěnice od roku 2020: užití pozemků vymezených v katastru jako op - zeleň, v ÚPD jako LBC 17 část 1,5 ha a LBC 34 část 9 ha, stav v LPIS: orná půda s dotací na ornou plochu, dle katastru nízká daň za zeleň!

Shrnutí:

Na 50 % území ČR s již schválenými **Společnými zařízeními (SZ) KoPÚ** - plocha cca 170 000 ha, byla SZ na cca 100 000 ha již realizována; ovšem více než **60 %** prostředků šlo na SZ **místní komunikace!**

Zbývajících cca 70 000 ha SZ KoPÚ, určených především **na protierozní, vodohospodářská a ekologická opatření s výsadbou dřevin**, jako ostatní plocha - zeleň, (př. místní komunikace), **a stále se na nich oře!**

Agroles - šance pro klima!

Odborný seminář a exkurse 14.5.2026

.....průběžné občerstvení produkty z agrolesů jižní Moravy...

přednášky s diskusí:

10.30 Proč právě agroles je šance, Mgr. Vít Hrdoušek

10.50 Co umí v krajině strom! Doc. Jan Pokorný

11.10 Přístupy zemědělců, Kamil Šedivý

13.00 Farma Sečka, obnova agolesní krajiny, Moravský Písek

14.30 Ovosad a Lihovar Buček, rajská zahrada na dosah, Sudoměřice

15.30 Hotařská bída, klenot vinařských agrolesů, Strážnice

17.00 Salaš Travičná, kouzlo karpatských agrolesů, Tvarožná Lhota

18.00 Výhled z rozhledny Travičná – co ještě zbývá udělat !

18.30 rozjezd do svých domovů

.... stromy za nás budou dýchat, až my budeme spát.

Mgr. Vít Hrdoušek; www.milionstromu.cz